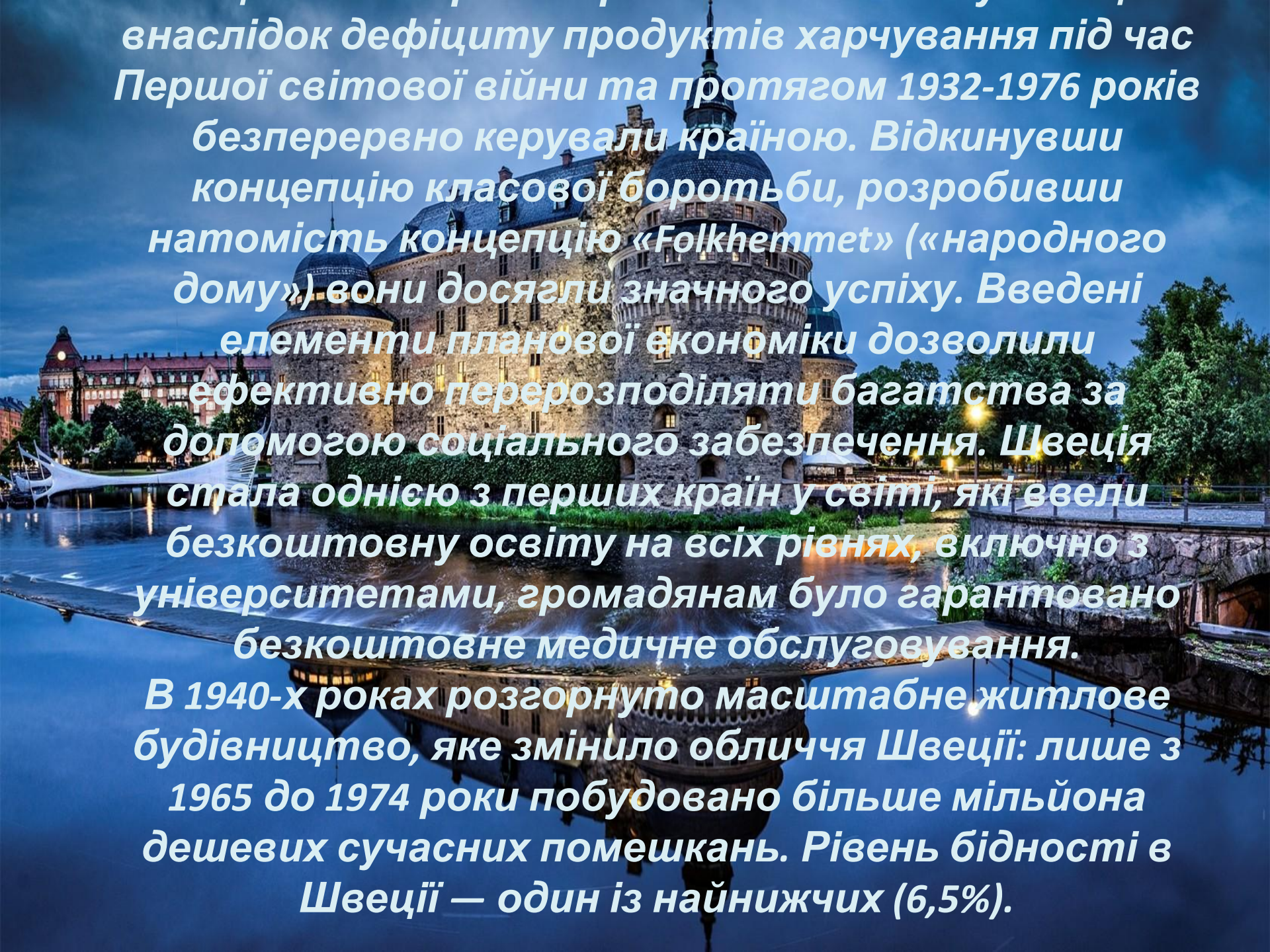

Швеція та її соціальний захист

Швеція є зразком соціал-демократичного шляху розвитку в сучасній концепції розвитку Європи. Цій країні вдається дотримуватися прогресивного напрямку, на відміну від інших держав, які йшли схожим шляхом, особливо, коли мова йде про вільний ринок послуг та розвиток малого і середнього бізнесу. Так, відійшли від цих постулатів Норвегія, Данія, Фінляндія.

внаслідок дефіциту продуктів харчування під час Першої світової війни та протягом 1932-1976 років безперервно керували країною. Відкинувши концепцію класової боротьби, розробивши натомість концепцію «Folkhemmet» («народного дому») вони досягли значного успіху. Введені елементи планової економіки дозволили ефективно перерозподіляти багатства за допомогою соціального забезпечення. Швеція стала однією з перших країн у світі, які ввели безкоштовну освіту на всіх рівнях, включно з університетами, громадянам було гарантовано безкоштовне медичне обслуговування. В 1940-х роках розгорнуто масштабне житлове будівництво, яке змінило обличчя Швеції: лише з 1965 до 1974 роки побудовано більше мільйона дешевих сучасних помешкань. Рівень бідності в Швеції — один із найнижчих (6,5%).

Проте останнім часом шведська модель соціального забезпечення перебуває під загрозою. Демографічна криза заставляє уряд задуматися - питома вага пенсіонерів зростає, тоді як кількість економічно активного населення зменшується. Проте зважаючи на високий рівень фіскальної дисципліни шведів (ніхто не ухиляється від сплати високих податків), ситуація ще не є настільки критичною.

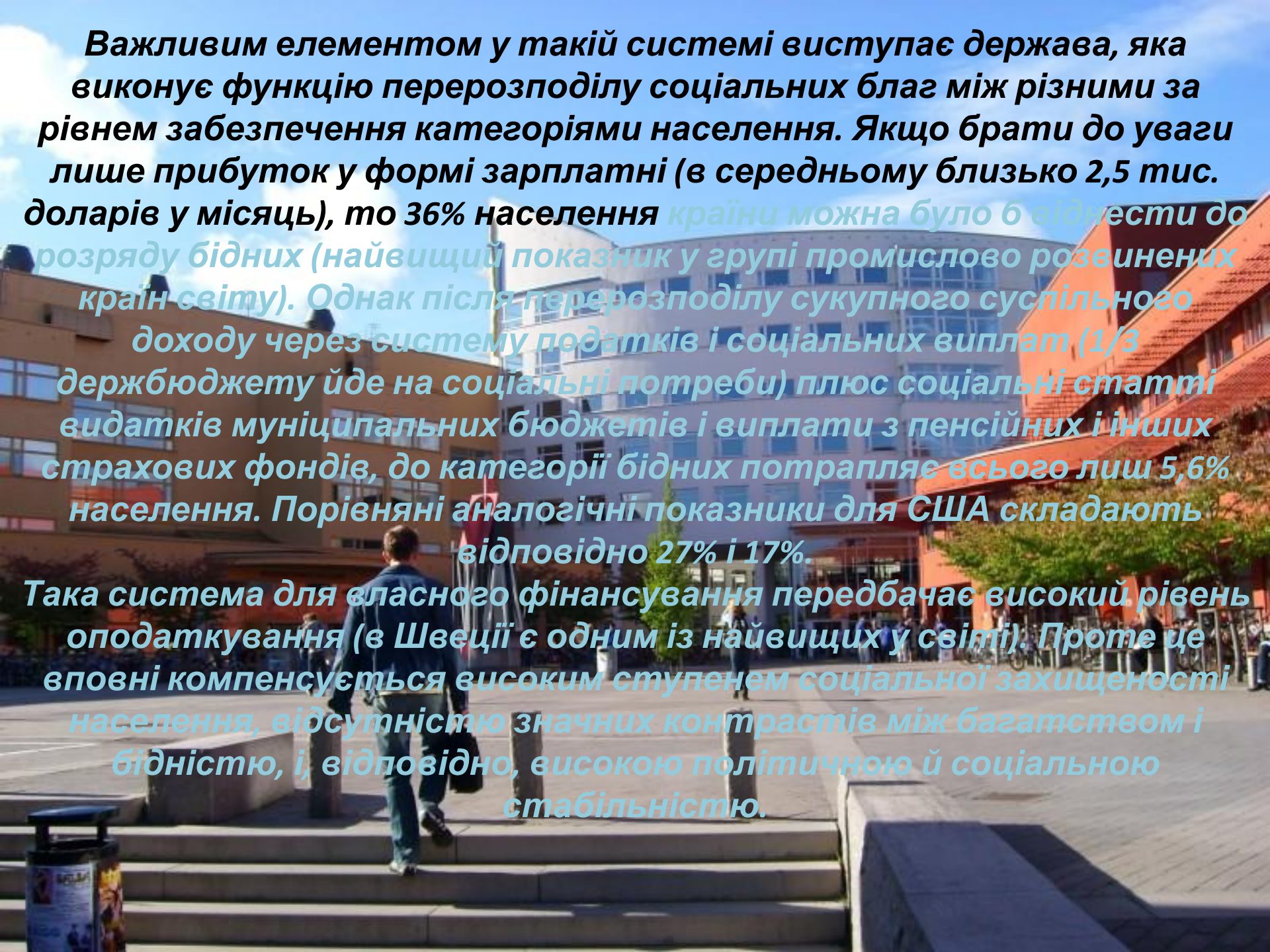

соціального захисту, що біє у Швеції, розуміє соціальний захист, як законне право громадянина та передбачає широке охоплення різних соціальних ризиків і життєвих ситуацій, які вимагають підтримки суспільства. Отримання соціальних послуг і виплат, як правило, гарантується всім жителям країни й не обумовлюється зайнятістю й виплатою страхових внесків. Рівень соціальної захищеності запропонований цією системою доволі високий і важливу роль в цьому відіграє активна перерозподільча політика, що спрямованої на вирівнювання прибутків. Наповнення соціальних фондів відбувається в більшій мірі за рахунок сплати податків, хоча сплати страхових внесків відіграє не останню роль

Характеризуючи шведську систему соціального захисту можна виділити такі основні її принципи як: універсальність, система охоплює всі прошарки населення; принцип соціальної солідарності - всі громадяни рівним чином і незалежно від соціального статусу беруть участь у фінансуванні системи соціального захисту, вносячи співмірний своїм прибуткам внесок.

Важливим елементом у такій системі виступає держава, яка виконує функцію перерозподілу соціальних благ між різними за рівнем забезпечення категоріями населення. Якщо брати до уваги лише прибуток у формі зарплатні (в середньому близько 2,5 тис. доларів у місяць), то 36% населення країни можна було б віднести до розряду бідних (найвищий показник у групі промислово розвинених країн світу). Однак після перерозподілу сукупного суспільного доходу через систему податків і соціальних виплат (1/3 держбюджету йде на соціальні потреби) плюс соціальні статті видатків муніципальних бюджетів і виплати з пенсійних і інших страхових фондів, до категорії бідних потрапляє всього лиш 5,6% населення. Порівняні аналогічні показники для США складають відповідно 27% і 17%.

Така система для власного фінансування передбачає високий рівень оподаткування (в Швеції є одним із найвищих у світі). Проте це вповні компенсується високим ступенем соціальної захищеності населення, відсутністю значних контрастів між багатством і бідністю, і, відповідно, високою політичною й соціальною стабільністю.

Надання соціальної допомоги, відповідно до закону про соціальне забезпечення, який визначає види допомоги, всім, хто її потребує, - обов'язок місцевих рад. Муніципальні програми соціального захисту окремих громадян чи родин покликані підтримати незахищені групи.

Програми складаються з профілактичних заходів та цільової дослідницько-виховної роботи з дітьми, молоддю та особами групи ризику; соціальної допомоги (матеріальної підтримки); допомоги у вигляді консультацій з питань сім'ї та заходів по встановленню батьківства.

До обов'язку місцевих рад належить створення для людей з обмеженими функціональними можливостями належних умов для нормального життя, що передбачає відповідне працевлаштування та забезпечення їх житлом, пристосованим до особливих потреб. Відповідно до закону «Про допомогу та забезпечення громадян з функціональними відхиленнями» від 1994 р., особи з розумовими вадами та деякі категорії психічно хворих мають право на особистого помічника та допомогу з боку контактної особи.

Важливим обов'язком місцевих рад є богатство похилого віку, який має на меті створити умови літнім людям для забезпеченого життя, враховуючи при цьому їхні бажання та право на приватне життя. Реалізується даний обов'язок шляхом організації допомоги вдома, центрів для дорослих та інші соціальних служб для людей похилого віку, а також різних форм будинків для осіб похилого віку. В обов'язок забезпечення літніх людей удома, центрах для дорослих та будинках для літніх входить надання належного медичного обслуговування.

